

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud: T. Avasiloaie)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Clima, A. Malî, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Melinte Plăcintă și de Societatea cu Răspundere Limitată „Flacăra”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Ștefănică împotriva lui Melinte Plăcintă, intervenienți accesorii Întreprinderea Individuală „Cireșar Ștefănică” și Societatea cu Răspundere Limitată „Flacăra” cu privire la constatarea nulității actului juridic, repunerea părților la poziția inițială și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 07 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 08 iunie 2015, Mihail Ștefănică a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Melinte Plăcintă cu privire la obligarea transmiterii bunului în proprietate.

În motivarea acțiunii a indicat că Melinte Plăcintă i-a eliberat o recipisa olografă, conform căreia a primit în contul vânzării terenului cu suprafața de 0,13627 ha - suma de 90 000 de euro, în perioada 22 aprilie 2008 - 18 iulie 2008.

Astfel, conform recipisei Melinte Plăcintă a primit de la Mihail Ștefănică la 22 aprilie 2008 - suma de 8 900 de euro, la 01 mai 2008 - suma de 11 100 de euro, la 15 mai 2008 - suma de 20 000 de euro, la 17 mai 2008 - suma de 30 000 de euro, la 19 iunie 2008 - suma de 8 000 de euro, la 21 iunie 2008 - suma de 7 000 de euro și la 18 iulie 2008 - suma de 5 000 de euro, iar în total suma de 90 000 de euro.

Reclamantul a specificat că legalitatea recipisei prin care pârâtul a primit suma de 90 000 de euro pentru vânzarea-cumpărarea sectorului de teren cu suprafața de 0,13627 ha a fost constatată și prin decizia din 20 mai 2014 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin încheierea din 14 ianuarie 2015 a Curții Supreme de Justiție, conform căreia s-a constatat că neexecutarea obligațiilor de predare a

bunului imobil de către pârâtul indicat în recipisă, dă naștere dreptului la acțiune reclamantului.

Prin urmare, Mihail Ștefănică a opinat că și-a executat obligațiile contractuale și a achitat suma de 90 000 de euro, însă, până la momentul înaintării acțiunii, pârâtul nu și-a onorat obligația de a transmite terenul în proprietatea reclamantului.

În acest sens, a afirmat că deoarece în recipisă nu a fost stabilit termenul transmiterii sectorului de teren, la 30 ianuarie 2015 s-a adresat către Melinte Plăcintă cu o notificare, prin care a solicitat executarea obligațiilor contractuale și transmiterea în proprietate a sectorului de pământ cu suprafața de 0,13627 ha, în termen de 7 zile din momentul recepționării notificării, însă, aceasta a rămas nesoluționată.

La 18 noiembrie 2015, Mihail Ștefănică a depus cerere de modificare a acțiunii, prin care a solicitat constatarea nulității actului juridic, și anume a recipisei olografe întocmită de Melinte Plăcintă, conform căreia ultimul a primit de la Mihail Ștefănică suma de 90 000 de euro, ca cost de vânzare a terenului de pământ cu suprafața de 0,13627 ha; repunerea părților la poziția inițială cu obligarea lui Melinte Plăcintă să restituie lui Mihail Ștefănică suma de 90 000 de euro, echivalentă în lei moldovenești la data executării hotărârii și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de modificare a acțiunii a invocat suplimentar că la 02 noiembrie 2007, SRL „Flacăra” a vândut ÎI „Cireșar Ștefănică” clădirea de producere situată pe XXXXX, cu suprafața de 301,2 m.p., identificată prin numărul cadastral XXXXX.

Totodată, a specificat că în vederea exploatării clădirii de producere procurate, proprietarul ÎI „Cireșar Ștefănică” avea nevoie și de terenul aferent acesteia, așa, Melinte Plăcintă, fiind conștient de faptul că nu era proprietar al terenului aferent și nu putea garanta trecerea dreptului de proprietate asupra acestuia, i-a propus reclamantului să-i înstrăineze contra sumei de 90 000 de euro o parte din terenul aferent clădirii de producere procurate de către ÎI „Cireșar Ștefănică” cu suprafața de 0,13627 ha.

Astfel, reclamantul neștiind despre faptul că Melinte Plăcintă nu este proprietarul acestui teren, precum și despre faptul că ÎI „Cireșar Ștefănică” în calitate de proprietar al clădirii de producție poate pretinde la încheierea unui contract de arendă a terenului aferent cu ulterioara lui privatizare, a acceptat propunerea lui Melinte Plăcintă de a cumpăra o porțiune din terenul aferent clădirii de producere, achitându-i suma de 90 000 de euro.

Reclamantul a precizat că la 21 iulie 2008 între SRL „Flacăra” și Primăria mun. Chișinău a fost încheiat contractul de arendă funciară nr. 4810/2008 în privința lotului de pământ cu suprafața de 0,397 ha, identificat prin numărul cadastral XXXXX.

Ulterior, la 15 iunie 2009 a fost încheiat un acord adițional la contractul de arendă, prin care s-a convenit asupra subrogării de drept a SRL „Flacăra” cu ÎI „Cireșar Ștefănică”, iar la 13 iulie 2010, între Primăria mun. Chișinău și ÎI „Cireșar Ștefănică” a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a terenului aferent, situat pe XXXXX, mun. Chișinău, cu suprafața de 0,397 ha, identificat prin numărul cadastral XXXXX, contractul fiind autentificat notarial și înregistrat la OCT Chișinău la 03 august 2010, la nr. 0100/10/61759.

În această ordine de idei, a specificat că la momentul încheierii actului juridic confirmat prin recipisa olografă, Melinte Plăcintă, nefiind proprietar și neavând scopul de a-i transmite bunul imobil în proprietate, s-a obligat să-i vândă sectorul de pământ cu suprafața de 0,13627 ha, amplasat pe XXXXX, la prețul de 90 000 de euro, care de fapt nu-i aparținea cu drept de proprietate, și reprezintă o parte din terenul cu numărul cadastral XXXXX cu suprafața de 0,397 ha.

Astfel, reclamantul a indicat că actul juridic a fost încheiat fără cauză, neavând scopul înstrăinării bunului, care nici nu putea fi înstrăinat, deoarece pârâtul nu era proprietarul acestuia, urmărind doar scopul depunerii reclamantului de suma de 90 000 de euro, deci, fiind lovit de nulitate absolută.

La fel, ca temei de nulitate absolută, reclamantul a invocat și nerespectarea formei stabilite de lege, și anume faptul că nu a fost autentificat notarial, condiție care era obligatorie pentru valabilitatea contractului, or, nerespectarea formei autentice a actului juridic, la fel ca și lipsa cauzei la încheierea acestuia și prestația imposibilă, atrage nulitatea absolută și survenind efectele de repunere a părților la poziția inițială.

Prin încheierea din 06 iunie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău în proces au fost atrași intervenienții accesorii ÎI „Cireșar Ștefănică” și SRL „Flacăra”.

Prin hotărârea din 04 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

La 24 octombrie 2017 prin decizia Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Mihail Ștefănică; s-a casat hotărârea din 04 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre de admitere a acțiunii; s-a constatat nulitatea actului juridic, confirmat prin recipisa olografă întocmită de Melinte Plăcintă, prin care acesta a primit de la Mihail Ștefănică suma de 90 000 de euro în contul sectorului de pământ cu suprafața de 0,13627 ha, cu repunerea părților la poziția inițială și s-a obligat Melinte Plăcintă să restituie lui Mihail Ștefănică echivalentul în lei moldovenești la data executării hotărârii a sumei de 90 000 de euro.

Prin decizia suplimentară din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a admis parțial cererea depusă de Mihail Ștefănică privind restituirea cheltuielilor judiciare, fiind încasate de la Melinte Plăcintă în beneficiul lui Mihail Ștefănică cheltuielile de judecată formate din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii și la depunerea apelului în cuantum de 43 750 de lei, și cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 25 000 de lei, în rest cererea fiind respinsă ca neîntemeiată.

La 30 mai 2018 prin decizia Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Melinte Plăcintă și SRL „Flacăra” împotriva deciziei din 24 octombrie 2017 și deciziei suplimentare din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău; s-a casat decizia din 24 octombrie 2017 și decizia suplimentară din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 07 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Ștefănică Mihail; s-a casat hotărârea din 04 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre prin care: s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Ștefănică împotriva lui Melinte

Plăcintă, intervenienți accesorii ÎI „Cireșar Ștefănică” și SRL „Flacăra” cu privire la constatarea nulității actului juridic, repunerea părților în poziția inițială și restituirea cheltuielilor judiciare; s-a constatat nulitatea actului juridic, confirmat prin recipisa olografă, întocmită de Melinte Plăcintă, prin care acesta a primit de la Ștefănică Mihail suma de 90 000 de euro cu repunerea părților la poziția inițială; s-a obligat Melinte Plăcintă să-i restituie lui Mihail Ștefănică suma de 90 000 de euro, echivalent în lei moldovenești la momentul executării hotărârii; s-a încasat de la Melinte Plăcintă în beneficiul lui Mihail Ștefănică suma de 25 000 de lei cu titlu de taxă de stat achitată în prima instanță, suma de 18 750 de lei cu titlu de taxă de stat achitată în instanța de apel și suma de 25 000 de lei cu titlu de cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice. În rest pretențiile cu privire la restituirea cheltuielilor de acordare a asistenței juridice s-au respins ca neîntemeiate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că soluția primei instanțe privind respingerea acțiunii este neîntemeiată, în cazul în care concluziile primei instanțe expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Prin prisma prevederilor art. 207, 216 și 217 alin. (1) din Codul civil raportate la circumstanțele cauzei, Colegiul a atestat că părțile întocmind recipisa au avut intenția de a încheia ulterior contract de vânzare-cumpărare privind înstrăinarea terenului de pământ cu suprafața de 0,13627 ha contra sumei de 90 000 de euro, deci părțile urmau să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației, adică să respecte prevederile art. 513 alin. (1) din Codul civil.

Instanța de apel a reținut că Mihail Ștefănică la momentul încheierii acordului de voință de vânzare-cumpărare și-a executat obligațiunile sale privind transmiterea banilor întru procurarea terenului, pe când Melinte Plăcintă, primind banii, nu și-a exercitat obligațiunile sale, neasigurând înstrăinarea terenului, mai mult la materialele cauzei lipsind probe, ce ar confirma faptul că Melinte Plăcintă la momentul întocmirii recipisei era proprietarul terenului cu suprafața de 0,13627 ha, respectiv fiind lipsit de posibilitatea transmiterii terenului în proprietate lui Mihail Ștefănică.

În atare situație, Colegiul a considerat că circumstanțele descrise denotă faptul că intimatul, la momentul primirii sumei de 90 000 de euro a acționat cu rea-credință, fiind conștient că nu poate asigura înstrăinarea terenului, deoarece nu-i aparținea cu drept de proprietate.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a considerat că prima instanță neîntemeiat a concluzionat în sensul lipsei temeiului de nulitate, or, actul juridic, confirmat prin recipisa olografă a fost încheiat fără cauză, deoarece s-a constatat că intimatul n-a avut drept scop înstrăinarea terenului și nici n-a avut posibilitate să-l înstrăineze, deoarece nu era proprietarul acestuia, urmărind doar scopul deposedării apelantului de suma de 90 000 de euro.

La 06 februarie 2019 și la 25 februarie 2019 Melinte Plăcintă și SRL „Flacăra” au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și au solicitat casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural, a interpretat în mod eronat legea.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 07 noiembrie 2018.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei prin scrisoarea de însoțire din 19 decembrie 2018 (f.d. 49, Vol. III), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către partea recurentă.

Astfel, recursul declarat la 06 februarie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Melinte Plăcintă și SRL „Flacăra”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Melinte Plăcintă și SRL „Flacăra”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre

probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Melinte Plăcintă și SRL „Flacăra”, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Melinte Plăcintă și de Societatea cu Răspundere Limitată „Flacăra” împotriva deciziei din 07 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecători

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat